

## บทคัดย่อ

โครงการบำบัดทุกข์ บำรุงสุข แบบ ABC เป็นโครงการที่เกิดจากความร่วมมือกันระหว่างกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง กรมการพัฒนาชุมชน และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยได้รับความร่วมมือทางวิชาการจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ทั้งนี้ โครงการดังกล่าวได้ดำเนินการในพื้นที่ 76 จังหวัด โดยให้แต่ละจังหวัดคัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย จำนวน 1 ตำบล และเพื่อให้การดำเนินโครงการในพื้นที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจึงได้กำหนดให้มีทีมงานคณะกรรมการที่เป็นกลไกในการส่งเสริม สนับสนุน และผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนไปสู่พื้นที่และให้ดำเนินการแบบคู่ขนานกันไปกับการดำเนินการของกระทรวงมหาดไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตาม ศึกษาปัญหาอุปสรรคและความริเริ่มของพื้นที่ เพื่อให้ข้อเสนอแนะต่อจังหวัด และส่วนกลางในการให้การสนับสนุนโครงการฯ รวมทั้งวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และให้ข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้งบประมาณของจังหวัด การสร้างธรรมาภิบาล จังหวัด และการบูรณาการงานของจังหวัด

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการในการติดตามแบ่งเป็นการบรรยายให้ความรู้ การจัดทำแบบสอบถาม และการติดตามในพื้นที่ ซึ่งการติดตามในพื้นที่ได้กำหนดให้มีการประชุมร่วมกับทีมงานระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับตำบล และชาวบ้านที่กรอกข้อมูลบัญชีครัวเรือน รวมทั้งการติดตามในพื้นที่ โดยการดำเนินการดังกล่าวได้แบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงก่อนเริ่มโครงการฯ ช่วง 6 เดือนแรกของโครงการฯ และช่วงดำเนินโครงการฯ ไปแล้วตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป และแบ่งพื้นที่ในการติดตามออกเป็นกลุ่ม A กลุ่ม B กลุ่ม C ตามการกำหนดของกระทรวงมหาดไทย

จากการติดตามโครงการบำบัดทุกข์ บำรุงสุข แบบ ABC ในพื้นที่ ตั้งแต่เดือน พฤษภาคม 2555 – เดือนเมษายน 2556 พบรการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในพื้นที่โดยวิเคราะห์ได้ 2 เรื่อง คือ การเปลี่ยนแปลงในเรื่องของรูปแบบการทำงาน และการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้มีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินโครงการระยะต่อไปโดยกระทรวงมหาดไทยควรจัดให้มีการประชุมจังหวัดทุกจังหวัดเพื่อมอบนโยบายในการดำเนินโครงการระยะต่อไป การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การค้นหาชาวบ้านต้นแบบ/ตำบลต้นแบบ/อำเภอต้นแบบ การค้นหา best practice เพื่อถอดบทเรียน การหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำบัญชีครัวเรือน การสนับสนุนบทบาทของนายอำเภอในการขับเคลื่อนโครงการฯ ในพื้นที่ รวมทั้งการมอบหมายให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยทำหน้าที่ในการติดตามประเมินผลโครงการฯ

## ABSTRACT

The Bumbad - Tuk Bumrung - Suk with the ABC Pattern Project is under the collaboration of the four Departments of the Ministry of Interior : Department of Provincial Development, Department of Community Development, Department of Local Administration and Office of the Permanent Secretary, and the Thailand Research Fund (TRF). With the academic support from TRF, the Project has been carried out in 76 provinces in Thailand. In every province, one Tambon (sub - district administration) has been selected from each district to be the target - area of which the Project will use the household accounts as a tool for the community development. To start the project, the governors set up principal working teams comprising selective efficient officers from various departments and private sectors to implant the household account facilities in the target areas. While the MOI works at the policy level, the teams do it at the operation level. They monitor and supervise the sub - operation teams to ensure that the Project will be carried out successfully. With the network covering all administration levels, MOI - upstream to village - downstream, the authorities at all levels could receive progressive reports, recommendations, problem - solving patterns and etc.. The changes have been observed closely in the scope of effectiveness of budget expenditure, good governance and efficiency of public administration in the area.

Since May 2015 till May 2016, the project implementation has been followed up by means of lecture giving, questionnaire handing out, focus group consulting and field visiting according to the planned schedule. The implementation itself has been divided into consecutive phases namely (1) the period prior to the launch of the project (2) the first six months after the project started (3) the period after the sixth month of the implementation. The researchers adapted 3 classes for the target areas in monitoring the progress of the Project namely: Class A - very good, Class B - good and Class C - fair.

After the project has been carried out for a year, significant changes could be obviously observed in the working patterns of the government agencies in the target areas and also in the learning processes of the local administrators and local people. Furthermore, the researchers provided MOI with several constructive suggestions for further implementation so as to establish sustainable community development and fulfill the primary engagement of the Ministry of Interior according to its traditional motto " Bumbad - Tuk Bumrung Suk".